

ติลิตรฎนิยม

นิพนธ์ โดย

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา

ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ทรงพิมพ์แจก

ในการพระราชทานเพลิงศพ พระท่าน พลเอก อุ่ม พิชยนทรโยธิน

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

895.9115

๖๒๒๑

พ. ล. 2485

โรงพิมพ์กรมแผนที่

หอสมุดแห่งชาติ

สาขาพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี

ลิลิตรถนิม

นิพนธ์ โดย

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก

จันทบุรี

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา

ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ทรงพิมพ์แจก

ในการพระราชทานเพลิงศพ พระท่าน พลเอก อุ่ม พิชยนทรโยธิน

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

พ. ศ. 2485

โรงพิมพ์กรมแผนที่

๐ ๖ ๐ ๐
เบมิดไคคิต

เบคโชนพ

กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

โรงเรียนเบญจมมาศกุล กรุงเทพมหานคร

เบมิดไคคิต

เบมิดไคคิต เบคโชนพ เบคโชนพ เบคโชนพ เบคโชนพ เบคโชนพ

เบคโชนพ เบคโชนพ เบคโชนพ เบคโชนพ

เลขห้อง จม

เลขหมู่ 895.9115
๑ 622๑

เลขทะเบียน ๒31 พ 18525

๒๐๒๐

ไว้อาลัยแด่ พระท่าน พลเอก อุ่ม พิชยนทรโยธิน

การที่พระท่าน พลเอก อุ่ม พิชยนทรโยธิน ผู้สำเร็จ
ราชการแทนพระองค์ ได้ถึงอสัญกรรมลงเช่นนี้ ทำให้ฉัน
รู้สึกเศร้าสลดใจอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะขาดผู้ที่ได้ร่วม
ราชการด้วยกัน ยังขาดผู้ใหญ่ที่ฉันเคารพนับถือมาเป็นเวลา
ช้านานไปเสียอีกท่านหนึ่งด้วย ซึ่งเมื่อมาหวนระลึกถึง
คุณงามความดี ความโอบอ้อมอารีและความเมตตากรุณา
ของท่านซึ่งมีอยู่กับบุคคลทั่วไป และกับตัวฉันโดยเฉพาะ
ก็ยิ่งรู้สึกเศร้าใจและอาลัยอย่างสุดซึ้ง

อัน ความสัมพันธ์ระหว่างพระท่าน พลเอก อุ่ม
พิชยนทรโยธิน กับตัวฉันนั้น มิได้เพิ่งจะเริ่มมีขึ้นในขณะนี้
มาร่วมราชการด้วยกันในคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
เท่านั้น แต่ได้มีมาตั้งแต่ตัวฉันยังอยู่ในวัยเยาว์ โดยที่ท่าน
เป็นผู้ที่คุ้นเคยชอบพอกันกับบิดาของฉัน ได้ไปมาหาสู่
อยู่เสมอ ทั้งเมื่อเวลานั้นเล็ก ๆ หยู่ใน พระบาทสมเด็จพระ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ซึ่งพระกรุณาชุบเลี้ยง โปรด
เกล้า ๆ ให้เป็นมหาดเล็กรับใช้หยู่ในวังและในขณะนั้น

พนะท่าน พลเอก อุ่ม พิชยนทรโยธิน ก็รับราชการอยู่
ใกล้ชิดพระองค์ ดำรงตำแหน่งสมุหราชองครักษ์ ฉะนั้น
เคราะห์ดีที่ได้มีโอกาสคุ้นเคยกับท่านมาตั้งแต่เวลานั้น

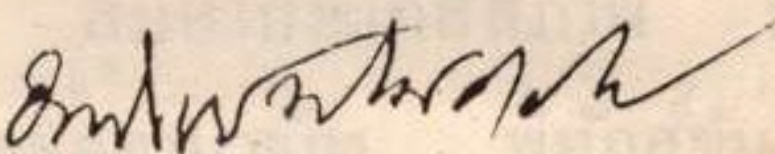
ในความซงจำของฉนั้น พนะท่าน พลเอก อุ่ม
พิชยนทรโยธินในสมัยนั้น ก็เช่นเดียวกับสมัยต่อ ๆ มา
ไม่ว่าเด็กผู้ใหญ่ ต่างรักใคร่เคารพนับถือท่านทั้งนั้น ทั้งนี้
ก็โดยที่ท่านมีอุปนิสัยเยือกเย็น มีความไม่โกรธ ถอดขันติ
เป็นที่ตั้ง มีใจเบี้อมไปด้วยความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ
เผื่อแผ่แก่บุคคลทั่ว ๆ ไปทุกชั้นทุกวัย ทั้งมีความซอตรง
ต่อหน้าที่ ต่อเพื่อนฝูง ยากที่จะหาผู้เสมอเหมือน สำหรับ
ตัวฉนั้นแม้ในเวลานั้นจะเป็นเด็กเล็ก ๆ ก็ตาม ท่านก็ได้เคย
แสดงความเมตตาอารีให้ประจักษ์หย้เป็นเนืองนิจ เช่นเคย
เล่นด้วย ให้อของเล่นของรับประทาน และให้ความตักเตือน
เป็นต้น ความเมตตากรุณาเหล่านี้ ฉนั้นยังจำได้ดีหย้เสมอ

ครั้นเมื่อซงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อฉนั้นออกไปศึกษา
วิชา นะต่างประเทศ ฉนั้นได้จากบ้านเมืองไปถึงสิบปี พอ
ศึกษาเส็ดกลับมาแล้ว พนะท่าน พลเอก อุ่ม พิชยนทรโยธิน
เป็นคนแรก ที่ได้กรุณา มาเยี้อมเยียน แนะนำแนวทางในเรื่อง
การดำเนินชีวิตต่อไปเป็นหย่างดี และต่อแต่นั้นมาท่านก็
ได้ให้ความเมตตากรุณาแก่ตัวฉนั้นตลอดมา ยิ่งเมื่อท่าน

ได้เข้ามาอยู่ในคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ร่วม
ราชการกัน อย่างใกล้ชิด ฉะนั้นก็ได้รับความเมตตา กรุณา
ช่วยเหลือจากท่านยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน ๆ จนชีวิตของท่าน
ได้มาถึงช่วงวสาน

นับตั้งแต่วันที่ถึงกาลที่จะพระราชทานเพลิงศพ ด้วยความ
อาลัยอย่างสุดซึ้ง ประกอบด้วยเจตน์จำนงค์ที่จะสนองคุณ
ท่านในวาระสุดท้ายนี้ จึงมาคำนึงว่า หากจะพิมพ์หนังสือ
เพื่อแจกในการพระราชทานเพลิงศพก็ควนหยุด ยิ่งหนังสือนั้น
ได้เขียนขึ้นโดยตนเองแล้ว ก็ดูจะเหมาะสมกว่าหนังสืออื่น
จึงตกลงใจตีพิมพ์ บทลิลิตรัถนิยม ซึ่งฉันได้เขียนขึ้น
และพิมพ์มาแล้วนั้น แจกเป็นของชำร่วยในงานพระราชทาน
เพลิงศพ พนะท่าน พลเอก อุ่ม พิชยนทรโยธิน เป็น
การสนองคุณท่านในสถานะที่เป็นมิตรในวาระนี้

ขอกุศลบุญราศีทักษิณานุประทานกิจนี้ จงสำเร็จผล
เป็น ผลานิสงค์วิบาก สมบัติ และ ประโยชน์สุขแด่พนะท่าน
พลเอก อุ่ม พิชยนทรโยธิน ในสมปรายภพทุกเมื่อเทอน.

พ.ศ. ๒๕๓๕

พระที่นั่งอัมพรสถาน

1 ธันวาคม 2485

ลิลิตรถนิยม

อาร์มภบท

ร่าย

ศรีสวัสดิวิชัย ประเทศไทยฟูเฟื่อง ลือล้าเลื่อง
ทั่วหล้า ราศดร์มีหน้าเข้มขัน รุ่งโรจน์รื่นจรัส วิษุรัง
ประเทือง มเลื่องดุดแดนสวรรค์ ทุกสิ่งสรรพสมบูรณ์
เพียบพูนผลตลอดกาล รัชณาหารอุดม คมนาคมบกเรือ
อากาศเมื่องสู่ จุหนเหนือหนใต้ ติดต่อดีทุกทิศ
กอบเสถกิจก้าวหน้า กอบการค้าทั่วเขต ในประเทศบ่ขัด
ในไพร่บ่ขาด ประชาราศดร์ไว้เย็น เฟ้นโลกพูนโสมนัส
โดยมีรัถมณฑล อนุกุลก่อเกื้อ ชนชาติเชื้อชาวไทย
สมสมัยสุขสานต์ มีรัถบาลคอยประคอง ภัยผยอง
คอยขจัด ผดุงรัถสีมา สุ่มหาประเทศสภาพ เกียรติ
ชาบสู่วิรัชเทศ ขยายเขตอาณาจักร พัทธกษัตริย์
แตงนคราอะคร้าว เทียมทันด้าวใดใด ด้าวแดนไทย
เพร็ดแพรว ผองพสกผ่องแผ้ว โลกซ้องสดุดี ยิงนา

สถิติวิทยานิพนธ์

โคลง 4

เวียงไทยทวิเกียรติกิจ
เผยแพร่แผ่ไพศาล
อิงหลักพิทยาการ
กเสตรอุสาห์กัมจำ

กังวาน
ทั่วหล้า
ร่วมกอบ กิจเฮย
เจ็ดเรื่องเรื่องหลาย

รติบาลหมายก่อเกื้อ
ตามบทรัตนคุณ
เสริมสิทธิราสตรสมบัติ
วางรากแผนการสร้าง

อนุกุล
เอื้ออ้าง
บ่มสุข สืบนอ
ชาติให้วัฒนา

ท้าย

นະวาระนั้ขอแถล่ง ประสงค์แจ้งข้อความ ตาม
ประกาศรติบาล ว่าด้วยการปฏิบัติ ตามบทรัตนนิพนธ์
ซึ่งกรมโคสนาการ รวมเอกสารพิมพ์แผ่ เพื่อเผยแพร่
ทั่วเขต ทั่วประเทศไกลใกล้ จัดขึ้นไว้เป็นประมวณ
ซึ่งเห็นควนลิจิต เป็นลิลิตข้อเค้า ปลุกเร้าปวงประชา
ให้พากันสนใจ ยิ่งขึ้นไปกว่าเพรง ให้ยำเกรงเคารพ
แบบระบบอันงาม ตามระเบียบก่อนก็ รือห่อนหลบ
หลักกลั้ ทอดทั้งพาเหียร เลยนา

โคลง 2

เพียรแจ้งสแดงวากย์ไว้
 ขาบ^๕ซ่งตรงใจ

เพื่อประชาชนได้

ในอารัมภบทน้อย
 แห่งผู้^๖บริหาร

แจ้งวิธกิจไหย่น้อย
 รัตนา

การสร้างความถาวร

ว่า

รัตนาเมืองมาก เหลือสิ้นหลากหลายทั้งทำ อันจะนำ
 ประเทศ ไปสู่เขตเจริญ เกินจักพำพรรณนา เกินจัก
 สาทายแพร่ เกินจักแผ่ให้ถ้วน เพราะต่างล้วนมีความ
 ยึดยาวตามความจริง สรุปลิงสารพจน์ ปากดเป็นผู้ออก
 กล่าวโดยย่อสำงาติ ให้สามาถมั่นคง ไหย่นองถาวร
 นิรันดรวัฒนา เพื่อพริตติยาการสอดคล้อง ก็จำต้องจับงาน
 นิมมานกิจจิตรกร ปติสังขรสิ่งสลัก หักพังสู่สภาพเดิม
 เสิมวัฒนาแนวไว้ จะละเลยมิได้ เพราะด้วยสำคัณ ยิ่งนา

ลิลิตรัถนิพน

โคลง 2

นับวันไทยอย่างเฌียง
แบบเบองปัจจุบัน

สู่ระบอบรุ่งเรือง
มานา

โคลง 3

ร้ดบาดพลันพยายาม
ทำเส็ดไปได้บ้าง

ความถาวรมุ่งสร้าง
ล่วงแล้วหลากหลาย แดนา

โคลง 4

โดยภิปรายเผยพจน์พร้อม
กับประเทสนานา

เจรจา

แก้สนธิสัญญา

ทั่วตัว

อิสรภาพไทยอะคร้าว

สิ้นเส็ด ไปเฮย

เพียบพูนเอกสิทธิถ้วน

เพียบพร้อมไพบูลย์

ที่จักแก้ไขงาน

ทุกประการ

ไหย่น้อย

ทุกส่วนสอดประสาน

กลมกล่อม กันนา

ร้ดกิจก็เรียบร้อย

ยิ่งพ้นพรรณนา

การสร้างความถาวร

ศาลอาญาแพ่งทั้ง
ศาลอุธรณ์พิจารณา
ได้เต็มสติปัญญา
ไทยเทศัมไทยถ้วน

โดยไวไทยได้สิทธิ
แก้เสถกิจจำรูณ
พาส์ลดหรือพุน
รักพนิชแต่ัน

เพื่อยังความปลอดพ้น
จึงเพิ่มพลังทหาน
ดุจหนึ่งค่ายปราคาร
ไครรุกรานร่านร้า

จินตนาให้แน่นแน่น
ยังทรัพย์ชาติจี้รัง
แจ่งจ่ายจับจ้องระวัง
ดุลยภาพราบร้นพ้น

ดีกา
อถล่วน
ตามกค หมายเฮย
เที่ยงแท้ทั่วไทย

สมบูรณ์
กว่าก
ทั่วเพิ่ม ได้แฮ
ประกอบได้ตั้งหวัง

ภัยพาล
กลั่นกล้า
บ้องปก ชาติรือ
เผด็จได้ตั้งถวิน

ฝ่ายคลัง
หลากถัน
วายุพลาต พลังนา
โภคพูนรือถอย

ลิลิตวัณนิยม

รักคอยคุมก่อเกื้อ
เร่งรัดชลประทานทำ
การเพาะปลูกจงจำ
กลีกรต่างล้วน

ปวงชนใช้เดือดร้อน
จากพวกกตืฬาร
เพราะรักเร่งจัดการ
ทวยหาสภุท้วน

การสาธารณะสุขสร้าง
จัดที่บำบัดภัย
ช่วยปวงประชาไทย
ต่างสุขสมบูรณ์คล้าย

โคลง 2

ปวงความที่กล่าวนี้
แต่ข้อสำคัญ

อันงานอื่นนอกนั้น
งดถ้อยแถลงการ

กลีกร
นถ้วน
เร็นรุ่ง เรืองนา
ผ่องแผ้วผลิตผล

รำคาน
ชั่วช้า
กำหราบ
สบสันสุขสานต์

อนามัย
โรคร้าย
ทั่วเขต
สถิตแคว้นแดนสง

หมายมุ่งจะแจ้งชี้

มีมากจำอดกลั้น
ไวนา

การสร้างควมวชิณา

ราย

เพื่อให้งานสร้างชาติ ไม่พลั้งพลาดชักช้า เกิดก้าวหน้า
เพียบเฟ้น เปนแบบแผนทั่วไป จำจงใจปวงประชา
มีลักขณาอันชอบ ตามระบอบแห่งนัย นะสมัยรัชัณมณู
คือเกือกกลสังเสิม ตกแต่งเติมคุณธัม เปนประจำกิจตน
ขจัดมนต์แสวงดี วิธัณร้ถบาล ต้องจัดการมุ่งหา ความ
วิธนามุ่งสร้าง ให้เคียงข้างคู่กัน จเรินทันความถาวร ซึ่ง
ตัดตอนทำมา แต่เพลาตอนต้น พ้นผ่านถึงบัดนี้ ช้ช่อง
ทางการสร้าง แต่ละข้างผิดกัน ข้อสำคัญห้ตาม ความ
ถาวรนั้นไซ้ สร้างได้โดยกคหมาย ฝ่ายรายควมวชิณา
หากคคหมายบังคับ กลับมีอุปสัคสัน จึงจัดระเบียบกัน
ข้ออ้าง “รัถนิยม” ขึ้นนา

โคลง 4

รัถนิยมสมเยสอ้าง	อ้ถแถลง
คือราชนิยมแปลง	นั่นแล
เปนเครื่องช่วยชี้แจง	จัดระเบียบ ท้วนา
ตามมติมหาชนแท้	ถึถ้วนทุกสถาน

ลิลิตรันทนิยม

โคลง 3

ในงานเฉลิมวันชาติ สักราชบันจบถ้วน
สองสี่แปดสองถ้วน ผ่านพ้นลุม

นายกรัถมนตรี กล่าววจว่าไว้
เผยเหตุที่ต้องไข บทเบื่องรันทนิยม

เป็นอุดมคติ ตั้งตำหรแนไข
จะยกมากล่าวไว้ ตั้งขึ้นเงินพัง ด้วยเทอน

สุนทรพจน์นายกรัถมนตรี

ส่วนหนึ่งซึ่งกล่าวทางวิทยุกระจายเสียง แต่ประชาชนชาวไทย
ทั้งมวล ในโอกัสถิตสมัยแห่งงานเฉลิมฉลองวันชาติ และสนธิสัญญา

24 มิถุนายน 2482

ว่า

“ดังที่ได้บรรยาย ขยายเรื่องการศึกษา การเสนาหา
ชาติตน ทุกคนฟังมาแล้ว ก็ไม่แคล้วรู้สึก สำนึกว่าคุณธัม
อันประจำจิตฝัง ไม่พอยังพี่น้อง ดนพวกพ้องชาวไทย

สุนทรพจน์นายกรัฐมนตรี

โดยวัยก่อกำหนด ให้เกิดคุณสมบัติ จัดเป็นที่นิยม ชม
 ชอบอย่างชาติอื่น ไปราบรื่นมณฑล จะบริบูรณ์ดังประสงค์
 คงจำเป็นต้องมี ประเพณีนิยม ที่สมควนสถิตอยู่ เป็นคู่
 ประจำชาติ ให้เด็ดขาดแน่ชัด รักจึงจะประกาศ ชักชวน
 ราสตร์ชาวไทย ให้ร่วมใจทำการ ในวาระที่จะมา เป็นครั้ง
 คราต่อไป ในโอกาสอันควน เป็นสำนวนจักเพรียก
 เรียกว่า “รตินิยม” สมที่อนุชน คนรุ่นหลังจะชอบ
 เป็นระบอบสำหรับ หย่างกับประเพณี เพื่อคนดีปฏิบัติ
 รตินิยมมีลักษณะ คล้ายคลึงกะจรรยา มารยาทอันดี
 ที่ผู้มีอารยะธรรม ถือประจำเป็นนิสัย แต่โดยนัยนั้นเต็ม
 เสริมพรตักัมอย่างหนึ่ง ซึ่งให้ข้อเด็ดขาด ว่าอำนาจ
 มหาชน อนุสนธิปริวัตร จากมติปวงชน ซึ่งทุกคน
 เคยยิน ตามระบิณกล่าวมา ว่าบันดาสิ่งใด จะทำไป
 หย่าเกิน ต้องดำเนินตามกรอบ ความเห็นชอบส่วนมาก
 หากส่วนใหญ่เห็นดี ก็เกิดมีอำนาจ แห่งทวยราสตร์
 ทั้งหมด กตอำนาจเช่นนั้น สามารถผลิตชอบ สามารถ
 ปลอบหรือปราบ ผู้ที่หยาบโอหัง ผู้ที่ซังการดี ผู้ที่มี

สันดาน นิสัยพาลเกะกะ จะสั่งสอนก็ยาก หากจะ
 ใช้กตทนาย ปราบให้หายความชั่ว ทั่วทุกครึ่งบางที่
 กรนั้นก็ไปให้ โอกาสใช้กตทนาย เช่นชายลามสตรี ผู้มี
 เพสอ่อนกว่า ตามถิ่นท่าแถวถนน คนเช่นนั้นควนปรับ
 ให้รับโทษจากราสดร์ ด้วยอำนาจมหาชน อนุสนธิเฉกเช่น
 เมื่อคราวเล่นสนุกสนาน ในงานบุบผชาติ คนบังอาจ
 แกล้งปา แทนบุบผาใช้อธิ นางซึ่งสถิตบนรถ เสียหมด
 ซึ่งระเบียบ ถ้าจะเปรียบกันแล้ว ก็ไม่แคล้วคนคง มีเผ่า
 พงส์เลวชาม เมื่อนงรามตั้งจิต ช่วยกอบกิจของชาติ
 หากโอกาสนี้ใช้ ได้มีรัตนนิม ที่อบรมจิตใจ ให้ชาวไทย
 ชื่นซาบ ก็อาจปราบพวกกลี ที่มีใจชามฉกาค ด้วยอำนาจ
 มหาชน ยลความผิดโดยไว หย่างในต่างประเทศ เมื่อเกิด
 เหตุอย่างว่า อาจถูกคำมอดม้วย ด้วยน้ำมือของคน
 ซึ่งเป็นชนหมู่ใหญ่ โดยไปจะทันให้ กตทนายได้จัดการ
 เช่นคราวงานสเด็จมา แห่งราชายุโก สลาโวประเทศ
 นะฝรั่งเสสนคร พระภุชชฎกปลิด ปลงชีวิตโดยพาล
 ครั้นประหารพระแล้ว ก็ไปแคล้วไปคลาด จากอำนาจ

สุนทรพจน์นายกรัฐมนตรี

มหาชน แต่ละคนถูกขยี้ ก้นปั่นบดถึงตาย ก่อนกดหมาย
ลงทันที แก่ตัวมันผู้ผิด ทูจริตจันไร ส่วนของไทยเราอาจ
ไปร้ายกาจรุนแรง ดังแถลงเช่นนั้น เป็นเพียงขึ้นตักเตือน
มิให้เขื่อนขัฒกัน ผ่าฝืนรัถนियม หรือระดมรวบรัด
จับมัดตัวส่งเจ้า หน้าที่ตามข้อเค้า ดังนั้นเพียงพอ แลนา”

โคลง 2

ขอบรรยายข้อเค้า
แต่ต้นโคลงความ

บทรัถนियมเข้า

เรียงตามลำดับถ้วน
บ่งข้อควนคนง

สืบสองฉบับถ้วน
ยังนา

รัถนियมฉบับที่ 1

โคลง 4

ฉบับหนึ่งพึงออกเอน
เรียงระเบียบสมญา
ข้อประเทศสประชา
เป็นประกาศวางไว้

อรรถา แถลงเฮย
บอกให้
สัจชาติ
เพื่อรื่องนามขนาน

ลิลิตวัณนิยัม

เบารานเราเรียกร้อง	ระบนาม
ประเทศเราว่าสยาม	ชื่อให้
ความหมายไม่ตรงตาม	มติราสตร์ นิยมพอ
จึงรัดจัดเปลี่ยนให้	กู่แกสับสน
ประชาชนประเทศทั้ง	สัณชาติ เราเฮย
ให้เปลี่ยนโดยประกาศ	กักก้อง
เป็น ไทย ตั้งไทยมาด	หมายมุ่ง มาเนอ
สามสิ่งรวมเพรียกพร้อง	พรักพร้อมเพรียงไทย
ในศัพท์อังกริดใช้	ไทยแลนด์
วางบทเป็นแบบแผน	เพื่อพร้อง
ทวยราสตร์เรียกไทยแทน	ทำเนียบ เก่านา
สัณชาติใช้ชื่อพ้อง	เฉกใช้ชื่อประชา

วัณนิยมนับที่ 2

โคลง 3

ล่วงมาวันที่สาม	มาสะตามที่ให้
กรกตแปดสองใต้	ถูกถ้วนถึงกาล

รัตนนิมิตฉบับที่ 2

รัตนาลอกประกาศ
ฉบับที่สองบ่ช้า

โคลง 4

ข้อคำนับนั้น

ให้ร่วมทั้งกายใจ

ประเทศชาติยามภัย

เพื่อชาติไทยไม่ต้อ

โดยชาวไทยต้องเทิด

สูงสุดเหนือสิ่งใด

รัตนาลังวางนัย

เตือนราษฎรเร่งร่วมคำ

แม่ประสงค์ประสิทธิสร้าง

ควนห่อนให้เหตุงาน

กะทบกะเทือนผลาน

อีกอาตอ้านวยให้

แต่ทวยราสตร์ทั่วหน้า

เร่งให้รีบทำ เสนา

เหนียวไทย

ปกบ้อง

พานพบ ชาตรี

เพลิงพล่าเพราะภัย

ทุนไทย

ยิ่งล้ำ

เปนรัก นิยมนา

ชาติให้มั่นคง

สรรพการ ไตนา

นั้นไซ้

ประโยชน์แห่ง ชาตรี

ชาติพ้องภัยอันตราย

ลิลิตวิธนิยัม

หย่าระบวยร้อบอกไป
 ของชาติเราให้กับ
 เพราะชาติจกต้องรับ
 ทำเช่นนั้นจนกว่า

หย่าบำเพ็ญอาตม์คล้าย
 ชนชาติต่างดินแดน
 ช่วยชักชาติขาดแคลน
 ตนหย่าเป็นตัวตั้ง

อีกหย่าออกโอถเออน
 เข้าช่วยชนบ้านดา
 ยิ่งเมื่อเกิดปัญหา
 ต้องช่วยคิดเกียดแก่น

ไปควนไปแอบอ้าง
 แทนต่างชาติเพื่อความ
 ช้อขายที่ดินตาม
 ชาติอาคัพบภัยถ้า

ความลับ
 ต่างตัว
 ภัยพิบัติ
 หน่วงให้เคืองเงิน

ตัวแทน
 อีกทั้ง
 คลาดหิต ประโยชน์นั้น
 ตอบโต้แทนเขา

อวยสา— ปรประโยชน์แล
 ต่างแคว้น
 ระหว่างชาติ ขึ้นพ่อ
 ชุ่นซึ่งแทนไทย

เอียนาม
 คิดคำ
 ที่ต่าง ต่างเฮย
 กิจนั้นเรากะทำ

รหัสนิยมฉบับที่ 2

ใครขึ้นทำดั่งได้
ก็เท่ากับทรยศ
เป็นหน้าที่ไทยหมด
ต้องรับร่วมกันแก้

กล่าวพจน์ มาเนอ
ชาติแท้
ทั้งชาติ
ก็ดกกันกันไกล

รหัสนิยมฉบับที่ 3

โคลง 2

รตบาลไทยไปเช้า
เพื่อใช้โดยพลัน

ออกฉบับสามก้าวหน้า

วันที่สองล่วงได้
เร่งให้ทำตาม

สิงห์แปดสองประกาศไว้
เร็วณา

โคลง 4

แก้ความของบทนี้
ให้แก้ชาวไทยตาม
แก้ใหม่เพื่อขจัดความ
เพื่อเพรียกชื่อไทยพ้อง

กำหนดนาม
ถิ่นท้อง
แตกต่าง กันนามัก
ไปเพี้ยนผิดกัน

สถิติรัตนนิคม

สมัญญาไทยทั่วทั้ง	ประเทศ ไทยเฮย
มีอยู่หลายประเภท	มากแท้
<u>อิสลาม</u> <u>อีสาน</u> เขต	<u>เหนือ</u> <u>อีก</u> <u>ใต้</u> <u>เฮ</u>
มตฺรธเห็นควนแก่	ร่วมเค้าคำขาน

ให้เลิกการเรียกร้อง	สับสน
โดยบ่ต้องเหตุผล	ถูกถ้วน
ทั้งไปถูกใจชน	ผู้ถูก ขนานนอ
ให้เรียกว่าไทยล้วน	ทั่วทั้งเขตชั้นที่

รัตนนิคมฉบับที่ 4

โคลง 2

พลันฉบับสี่คลาดคล้อย เป็นประกาศเผยถ้อย
มตฺล้วนมหาชน

โคลง 3

กันยายนที่แปด	แปดสองสกพุทธเจ้า
รตบราเร่งเร้า	กะตั้นเตือนใจ

รัตนนิมิตต์ที่ 4

ให้ไทยเฝ้าปฏิบัติ	เป็นกิจวัตรไปวัน
ในสิ่งซึ่งจักเป็น	กล่าวไว้ทุกประการ ยิ่งเทอน

โคลง 4

รักพิจารณาถ่องแท้	สารพัน
ให้เหตสิ่งสำคัญ	เหล่านี้
ทง, เพลงชาติ, เพลงสนั่น —	เส็นพระ บารมีเฮย
จึงประกาศเพื่อช้	ชักแจ้งเหตุผล

ยามยลทงชาติขึ้น	เหนือเสา
แลดลงขณะเรา	พบพ้อง
ยินเสียงหวัดเตรเคา—	รพสิ่ง นั้นร้อ
หากซาบอาณัติต้อง	ไปวันวันทนา

คราทงชัยชาติไช้	เฉลิมพล
ร้อธวัชนาวีรณ	วิหิธแก้ว
หรือทงยุวชน	อิกลูก เสือนา
พอผ่านพบพิสแล้ว	จักต้องวันทยา

ลิลิตวัณนิยัม

ครายินเพลงชาติซ้อง
ในพิธีตามสถาน
ให้ผู้ร่วมงาน
เคารพอย่างเข้มซ้อย

ยามกรรณสดับศัพท์ซ้อง
ถวายเกียรติจอมจักรี
สนั่นเส็นพระบารมี
ไทยทุกท่านต้องเฝ้า

มาตรแม้นมีผู้ไม่
ตามที่กล่าวจนจบ
ยามใดเมื่อประสบ
ฟังตักเตือนเพ็ดแก้

สาธุการ
โหย่น้อย
ทุกท่าน
พรุ่งพร้อมเพรียงพลัน

ดนตรี
เจ็ดเจ้า
ตามบท เพลงนอ
นอบน้อมสดุดี

เคารพ
นั่นแล
เหตุตั้ง กล่าวนา
ก่อเกือตามนิยัม

วัณนิยัมฉบับที่ 5

ร้าย

เมื่อชมฉบับที่แล้ว โลกบ่แผ้วเหมือนเพรง เพราะ
ต้องเกรงกลัวภัย เนื่องจากสมัยสงคราม ซึ่งลูกหลาน

รัตนนิมิตต์ที่ 5

โชติช่วง ล่วงทั่วทุกประเทศ ทั่วเขตยุโรปทวีป
 เพลิดเพลินพิพัฒน์ทรัพย์ ต่างย่อยยับตามกัน เปนมหันต์
 ภัยพิบัติ สารพัดวิบาก ก่ออยู่ยากทั้งผอง เลือดไหลนอง
 ทั่วหล้า ทั้งภาคฟ้าภาคดิน ภาควารินทร์ตลอด ต่างม้วย
 มอดมากมี แสนทวิเทวส แสนสังเวชเส้าสลด แสน
 สยดสลดสยอง ยิ่งมองโดยพิณิจ ยิ่งคิดเห็นพินาส ทั่ว
 ทุกชาติขัดข้อง จำต้องสนับสนุน จุนเฝ้าการกเสตร
 ในแคว้นเขตเทศตน ตลอดจนการพานิช ทั้งกิจอุสาหกัม
 ต้องจัดทำเป็นพิเศส ไทยประเทศก็ต้อง ขอร้องชาวประชา
 ให้พากันสนใจ ในกิจการเหล่านี้ จึงประกาศชวนชี้
 เพื่อให้ดำเนินการ แลนา

โคลง 2

รัตนนิมิตต์แล้ว

จึงออกบัญญัติแล้ว

ถูกต้องตามกล

โคลง 3

คนที่หนึ่งพรสจิก

อริกันถูกต้อง

วันออกประกาศก้อง

สกล้วนแปดสอง

ลิลิตวัณนิยัม

ความของบทบัลลดี	วัณนิยัมฉบับห้า
ให้ราสตร์ไทยทั่วหน้า	เร่รู้นิยัมไทย
โคลง 4	
ทวยไทยทุกถิ่นทั้ง	ไทยสถาน
พึงเสพโภชนาหาร	ซึ่งใช้
ปรุงจากสังคาวหวาน	ทวิรส
ที่ผลิตประติธได้	จากแคว้นสีมา
พยายามเกิดพื้นน้อง	หยิงชาย
หย่าหนึ่งนึ่งดูตาย	ดั่งก็
พึงใช้เครื่องแต่งกาย	โดยวัตถุ ไทยเฮย
กอบเกิดในประเทศนี้	ครบถ้วนสิ่งสรรพ
พึงช่วยกันก่อเกื้อ	การอา— ชพเฮย
กเสตรกัมกับพา—	นิชถ้วน
อุสาหกัมวิชา	ชีพื่อน
อันอาตอวยผลล่วน	จากน้ำมือไทย

รัตนนิมิตฉบับที่ 5

ในกรณีเสกสร้าง
 รัตนาศตวรรษร่วมกิจการ
 ควบไทยจักประสาน
 นำกิจการก้าวหน้า

ผู้ประกอบการเกษตรทั้ง
 อุตสาหกรรมกิจ
 ต้องเพียรเพิ่มผลผลิต
 มุ่งมั่นสุจริตให้

โคลง 2

ราศศตวรรษพจน์พร้อม
 ตั้งถ้อยคำขาน

สวธาร— นุปโลกเฮย
 จัดคำ
 เสริมสนับ สนุนนอ
 เลิศล้ำโอฬาร

พานิช— การแฮ
 นนไน
 คุณภาพ คงนอ
 กิจนั้นสถาวร

รัตนนิมิตฉบับที่ 6

โคลง 4

สุวรรณที่สืบถ้วน
 สกแปดสองสับมา
 รัตนาจึงได้ตรา
 บอกบ่งเพลงชาติแก่

ธันวา— คมเฮย
 แม่นแท้
 ฉบับหก
 เปลี่ยนเนือบทความ

ว่า

ตามมติของร้ถบาล ได้พิจารณาเห็นพ้อง ว่าเนื้อร้อง
เพลงชาติ ดังประกาศแล้วไซ้ ไว้แต่เมื่อวันที่ ยี่สิบสี่
สิงหาคม เปนปณมเพลงชาติ พุทธศักราชเจ็ดเจ็ด สิบ
เส็ดล่วงแล้วนั้น ขนทุกชั้นนิยม ต้องอารมน์แพร่หลาย
หยิงชายชอบทำนอง ของเพลงที่เผยแพร่ แต่เนื้อร้อง
ต้องตัด เพราะขัดคำว่าสยาม จำต้องตามแก้ไข เปลี่ยน
เปนไทยกลกัน กับสมัณญาประเทศ จ้อตั้งเจตนประกาศ
เร้าราสตร์แต่งประกวด หลังตรองตรวจเลือกคัด บัดคน
คณะกัมการ ได้พิจารณาพานพ้อง ว่าเนื้อร้องบางบท
เรียงภาคพจน์ไพเราะ เหมาะสมส่วนประสงค ทุก
กะทงที่วางไว้ ให้คณะร้ถมนตรี พังวาที่อีกครั้ง ทั้ง
คณะร้ถบาล จึงมีการปรักสา ตรวจตราซ้ำคำหรี ลงมติ
ต้องกัน เปนเอกฉันท์พร้อมหมด บทความตามท้พบก
ควนยกย่องขึ้นไซ้ จึงประกาศว่าไว้ ดังนี้โดยปอง แลนา

รัตนนิมิตฉบับที่ 6

โคลง 4

ทำนองเพลงชาติไซ้
ที่ท่านเจนดุริยางค์
ส่วนเนอบทท่านวาง
ของทำพบกุดจ๋แย้ม

แนวทาง

แต่งเต็ม

ระเบียบ ใช้นอ

ยกข้อความไซ้

“ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
เป็นประชารัตน์ของไทยทุกส่วน
อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล
ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
ไทยนี้รักสงบแต่ถึงรบไม่ขลาด
เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่
สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี
เถลิงประเทศชาติไทยทวีมีชัย ชโย”

รัตนนิมิตฉบับที่ 7

โคลง 2

โอกาสล่วงแล้ว
ผ่านพ้นบ่บาน

สองมาศคลาคลาดแคล้ว
นักรบ

สถิติรัตนนิม

โคลง 4

ร้บบาลมุงเสกส้าง
ให้รุ่งเรืองวิสัย
ถึงเห็นเด่นโดยนัย
ราสตร์ร้ดควนกอบเกอ

ประเทศไทย

อะเคอ

แน่วว่า

กิจด้วยแต่สมาน

ข้าราชการทั่วถ้วน
หน้าที่การประจำ
ใฝ่ใจช่วยแนะนำ
เพื่อกอบอาชีพตั้ง

พึงทำ

อีกทั้ง

เนื่องราสตร์

เติบโตขึ้นตามควน

ไทยทั้งมวนมาตรพร้อม

แสวงกิจกอบด้วยควม

ไปคิตรงะย่อขาม

ทำนุกครอบคร้วให้

พยายาม

สัจไว้

เงินชุก

สู่ขั้นสมบูรณ์

มูลแห่งควมพรั่งพร้อม

สรีสัดชาติจเรินสเถียร

ขอเราจักจำเนียร

ว่าร่วมกันกอบแก่

พากเพียร

ถ่องแท้

แน่วหยุ่ ยงพ่อ

ก่อสร้างชาติไทย

รัตนนิมิตต์ฉบับที่ 7

โดยนัยตั้งได้กล่าว
จึงรัตนนิมิตต์การ
ฉบับที่เจ็ดนระวาร
สักกราชสองพันทั้ง

ผองไทยจงร่วมสร้าง
ถ้วนถ้วนที่มีสภณ
ตั้งกอบกิจเลี้ยงชนม์
เพื่อช่วยชาติสุกาว

ใครเมื่อนไม่มุงเมื่อ
อาชีพเป็นหลักถาน
ชื่อว่าละเลยงาน
พึงเหยียดเกียรติคุณด้อย

คำขาน

แต่งตั้ง

ยี่สิบเอ็ด มินแฮ
สัร้อยแปดสอง

ชาติตน

แกร่งกร้าว

เป็นหลัก แหล่งนา

เกียรติกิจเกรียงไกร

กอบการ

เรียบร้อย

สร้างชาติ

หย่าได้นับถือ

รัตนนิมิตต์ฉบับที่ 8

โคลง 3

เพื่อระบอบบวรราช
รัตนนิมิตต์ฉบับแปด

ตั้งประกาศแต่ก็

ช่องไว้พึงยล

ลิลิตวัณนิยัม

คนเมสยี่สิบหก
เสสแปดสองกลานคล้อย

โคลง 4

จำเดิมได้เปลี่ยนเปลือง
ยกเล็กคำว่าสยาม
จึงต้องตัดเรียงความ
เพื่อแซ่สนเส้นไท้

โคลง 3

จึงมีมติแห่งรัถ
คงคัศมาเปน कै

“ข้าวรพุทธเจ้า
นพพระภูมิบาล
ขอบันดาล
จงสิทธิ์ตั้ง
ดุจถวายชัย

สกลสองพันสร้อย

เคลื่อนขนนวนนำ

แปลงนาม ประเทศเฮย

หยุดไซ้

แห่งบท เพลงเฮ

ธิดาเจ้าจอมบุรี

ให้ตัดคำย่อเข้า

ทุกข้อความ แลนา

เอามะโนและสิระกราน

บรมกัศัตร์ไทย

ระประสงค์ใด

หวังวรหรัทัย

“ไชโย”

รัตนนิมิตฉบับที่ ๑

ร่าย

โอกาสล่วงเลยมา สองมาสคัลตาเคลื่อนลับ คำนวน
 นับบนาน บันลัวร์สำคัน ราสตร์หรือรสรณ์เฉลิมชาติ
 มาสมิถุนายน พุทธศกคณแปดสาม รักษิความประสงค์
 ชูชาติคงมั่นอยู่ เปนไทยคู่ฟ้าดิน จึงมีจินตนา บำรุง
 ภาสาไทย นับเนื่องนัยสำคัน อันควนต้องส่งเสริม พลเติม
 ให้เด่นอยู่ สู่ระดับความนิยม อีกอบรมจิตใจ ชวน
 ชาวไทยรู้จัก รักหน้าที่แห่งตน ตามภาพพลเมืองดี
 รักษมนตร์ตรองเห็น ทั้งหมดเป็นเอกฉันท์ ให้พลันออก
 ประกาศ สุนทรวาสบัณเฑาะฐิ รัตนนิมิตฉบับเก่า ถ้วนถี่
 มีข้อแก้ กล่าวอ้างต่อไป แลนา

โคลง ๔

ชนชาติไทยทั่วถ้วน
 ต้องเทิดภาสาตน
 สัพทเทศไปควนปณ
 จงนึกเป็นเกียรติแท้

ทุกคน

ยิ่งแล้ว

ประกอบ

ที่พร้อมคำไทย

ลิลิตวัณนิยม

ไทยควนรู้คำคำ	คำไทย
จำจจนเจนใจ	จบเค้า
เพียรเขียนอ่านอัลไซ	ขจัดมืด มนต์แล
จึงจะนับเนื่องเขา	สู่ชั้นคนดี
ฟังมีมนัสเอื้อ	เออาทร
ช่วยราสตร์เรงกำลุน	เหลียมด้อย
เรียนเขียนอ่านเพิ่มพูน	พิทยคล่อง แคล้วแล
รู้หลากมากรอน้อย	แนะใช้คำเรา
ภูมิลำเนานับทั้ง	สำเนียง
พจนพัากย์หากผิดเสียง	แปร่งบ้าง
ไปถือว่าต่างเวียง	ต่างชาติ
ฟังหย่ายกเอ๋ยอ้าง	แผกเพี้ยนเผ่าไทย
ทั่วไปไทยจูงพุย	เพียรสอน
ช่วยแนะนำราสตร์	ซึ่งไร
ความรู้จักกอบกร	นัยกิจ เลิสนอ
เพื่อปติบัตินได้	เนกเชื้อสาธุชน

รัตนนิมิตต์ 10

โคลง 2

คนมัทธมาสลับหน้า
คืบขึ้นขอบหน้า

พุทธสักการุดหน้า
หนึ่งนา

คำนวณทวนถูกถ้วน
เล็กล้ำเลอสรรพ

แปดสิบสี่เสสถ้วน
ยี่นา

รัตบาทพลันออกถ้อย
ประกาศแจ้งกิจจา

ฉบับที่สิบเคลื่อนคล้อย

ให้ประชาทั่วถ้วน
แบบเบื่องอารยะชน

ต่างแต่งกายแน่นแน่น
นันทอน

โคลง 4

เหตุผลที่จักต้อง
เพราะบ่แต่งกายา
เป็นเครื่องส่อเสอมชา
จึงรัตบัณเฑาะฏ์

เตือนประชา

เรียบร้อย

ชามวัณ ทัมแฮ

ทุกข้อความขยาย

ลิลิตวัตรนิยม

หย่าผันผายสู่ท้อง	ถิ่นถนน
ปราสนอบสวณสกันธ	แต่น้อย
นุ่งผ้าปลัดสงชล	โฉดชั่ว
รือสนับในไต่ต้อย	ไต่เต้าตามสบาย
เครื่องแต่งกายเรียบร้อย	ดั่งขาน
คือเครื่องแบบรัตบัล	บ่งไว้
รือเครื่องแบบตามกาล	นิยมเยี่ยง สุภาพเนอ
อีกเครื่องสากลไซ้	เฉกเชอชนจเริน

วัตรนิยมฉบับที่ 11

โคลง 3

รัดบ่เพิ่นแต่สุข	คอยดับทุกข์ไหย่น้อย
ให้ราสตร์รื่นชื่นช้อย	คำเข้าเพียบเพ็น
ดั่งจะเห็นตามประกาศ	ให้ราสตร์ทุกถิ่นท้อง
ปฏิบัติกิจถูกต้อง	แบ่งใช้เวลา
จึงตราวัตรนิยม	เพื่อบรมราสตร์รู้
ฉบับสืบเฝ้าออกกะทั	เสียดสนทุกสถาน

โคลง 4

การปฏิบัติหน้าที่
เป็นสิ่งส่วนสำคัญ
จะเสริมส่งประโยชน์อัน
ให้สุขภาพไทยแปล

ชนไทยพึงแบ่งใจ
ปฏิบัติกิจนานา
เป็นส่วนสัดสามครา
ให้เหมาะสมสับคล้อย

หนึ่งในอาชีพเลี้ยง
สองกิจส่วนอาตมา
สามเพื่อเพื่อนนิทรา
เป็นระเบียบแบบตั้ง

กิจประจำวาทานตั้ง
เสพโภชน์ตรงเวลา
นอนหลับพักผ่อน
เพื่อหลับพักผ่อน

ประจำวัน
แน่นแท้
ยิ่งใหญ่
เบี่ยมท้นท้นใจ

เวลา
ไหย่น้อย
คิดเฉลี่ย
ติดต้องตามนิสัย

กายา
อีกทั้ง
พักเหนื่อย
แบ่งต้องตามกาล

อัตรา
สี่มือ
ถึงแปด
พละพร้อมเพียงเดิม

กิตติรัตนนิยม

ฟังเพิ่มเพียรกอบเกอ
ไปหลีกไปเลียงงาน
กลางวันหยุดรับประทาน
เพียงหนึ่งชั่วโมงตั้ง

ยามเย็นควนต้องเล่น
ร้อจัดสวนครัวหา
ร้อเพาะปลูกพริกสา
ชำระร่างกายเกลี้ยง

ราตรีกาลจกต้อง
กิจที่เกี่ยวประเด็น
สนทนาแลกความเห็น
ร้อกับญาติมิตรบ้าง

การมหรสพทั้ง
ฟังข่าววิทยุนำ
ร้ออ่านอรรถปราชญ์อ้า—
เพื่อเพิ่มพูนพิสัยไว้

กิจการ
อีกทั้ง
ทอดหนึ่ง
กำหนดได้คั่งงาม

กิลา
สัตว์เลี้ยง
เสิมสนุก
ก่อนแล้วกะยาหาร

บำเพ็ญ
คั่งค้ำ
ระหว่างครอบ ครัวแฮ
แบ่งคล้อยควนกาล

สืลปกัม
ส่งให้
นวยประติถ
หย่าเว้นเปลื้องวัน

รัตนนิยมนฉบับที่ 11

ฟังบ้านวันยับยั้ง
 กอบกิจกุศลทาน
 รื้อแปรเปลี่ยนสถาน
 อักเล่นกิลาทัง

หยุดงาน
 จิตตั้ง
 ท่องเที่ยว
 พักให้หรรษา

รัตตราระเบียบเบื่อง
 แต่เมื่อกันยายน
 สกแปดสิบสี่คน
 แปดปติทินถูกแท้

บทยุบล
 นั้นแล
 โดยเด่น
 ถิ่นถ้วนถ้อยแถลง

รัตนนิยมนฉบับที่ 12

โคลง 2

เพื่อจัดแจงกอบเกอ
 สู่เบื่องวันธัม

ให้ราสตร์ไทยเมื่อ
 ยิงนา

โคลง 3

รัดจึงเรียงรัตนนิยมน
 ฉบับสิบสองเรีกร้อง

เปนครามสอดคล้อง
 ราสตร์ให้รัดสมาน

กิตติศัพท์นิยม

อถวิสตีวามักรมาส
 แะนนิกรทัวหน้า

โคลง 4

ว่าการมีจิตเอื้อ
 คอยช่วยเหลือทั้งคน
 อีกผู้ที่ทุพพล —
 เปนวัธนธัมพึงเฝ้า

ตามนัยข้อหนึ่งนั้น
 นะที่สาธารณะสถาน

คนชราไร้การ
 พึงจัดช่วยปกป้อง

หญิงชายใดช่วยคุ้ม
 ดังกล่าวไว้เบื้องบน
 พึงถือว่าเปนชน
 ควนนอบนบแน่แท้

สักราชแปดสิบห้า
 ซาบข้อคำขาน

แผ่ผล
 แก่เฒ่า
 ภาพหย่อน พลังเฮย
 ฝึกให้เป็นนิสัย

บ่งขาน
 ถิ่นท้อง

กับเด็ก
 ปลอดภัยยันตราย

ครองคน
 นั้นแท้
 เชิดวัธน ธัมแฮ
 ทัวทั้งไทยผอง

ปัจฉิมบท

เสียดสีบสองฉบับสน
 ครอบบทธรรมเนียมตาม
 แต่ใจไฟคึกขาม
 เกรงเผื่อผิดเผื่อพลั้ง

อายจิตคิดครั้นคร้าม
 เกรงปราชญ์หากบังเอน
 จะตำหนิยับเย็น
 ว่ากาพย์กลอนแห่งข่อย

หากว้ายังบ่ต้อง
 โปรดหย่าได้สำรวน
 แม้คำตำสำนวน
 ขอหย่าเพ็งพากย์เพี้ย

เตรียมรับตำหนิด้วย
 หากทุกท่านจะมี
 ช่วยติเพื่อทวี
 จะขอบคุนที่เกอ

กะเสแเสความ
 จิตตั้ง
 ขยาดเย็น
 พลาดเพี้ยนความขยาย

ขวยเขิน
 อ่านถ้อย
 ยิ่งใหญ่
 ห่อนเข้าเกินทักว่

ตามควน
 ราษฎร์
 สักหน้อย
 โห้ให้อายเหนียม

ยินดี
 จิตเออ
 วุทธิเพิ่ม
 ก่อแก้แต่คน

ดูข้ายังใหม่แท้
เชิงกวีไปสิ้น —
โวหารห่อนแข่งขัน
การลิขิตลิลิตล้วน

คำขานเพียรคิดค้น
กอบด้วยเจตนา
เพื่อพูนเพิ่มพิทยา
หวังฝึกฝนตนก้าว

เจนมานก็มีแก่น
ภาสิตเบารานจำ
นี่คือเหตุที่นำ
ไซ้จะทำเทียมเกล้ง

อีกมีจิตคิดคล้อย
ตามที่คนะรัตบาท
ชูเชิดอักษรสาส์น
โดยประพันธ์กลั่นไซ้

ทางประพันธ์
หัตถ์ล้วน
เงินขัด
ยากลั่นเหลือประมาณ

เขียนมา
เหนียวน้ำว
ยามว่าง
สู่ชั้นประพันธ์ชาล

มือทำ
แจ่มแจ้ง
คณุกอบ กิจเฮย
กล่าวโอ้อวดดี

โครงการน
บ่งให้
สรรพศัพท์ ไทยเฮย
เช่นกรังอดีตสมัย

ภาษาไทยรสล้ำ

มีอัธยาศัยความหมาย
เรียนเขียนอ่านแสนสบาย
ฟังเสนาะนักร้อง

วรรณยุกต์มีพริ้งพริ้ว

สูงต่ำตามมโน
จัดวาเอกตรีโท
ผันส่งสำเนียงได้

มีคำไพเราะเร้า

สามาถอาดจัดสัน
ปนกลอนกาพย์โคลงฉันท์
โยงอักษรสอดคล้อง

ทุกประการปรากฏแปล

ควนที่ประชาชน
กอบก่อเพื่อการถกถ
จงร่วมรักสาวิ

เหลือหลาย

มากแท้
บุ๋ยาก
หลากล้นศัพท์สรรพ

อะโห

เลือกไข
ถ้วนทั่ว
สดับแม่นดนตรี

เริงกรรณ

ส่งซ้อง
นารส กวีเนอ
คล่องเคล้าคำหวาน

เบี่ยมผล

แพร่ไข

เกียรติแห่ง ไทยเฮย

ชั่วฟ้าดินสลาย

ลิลิตรันทน์นิยม

หมายมโนคนน้อม
จงจิตลิลิตเพียร
ให้คงสถิตสเถียร
ว่ารักปัจจุบันได้

รณะเบียบเป็นแบบเบื่อง
บ่งประกาศนโยบาย
แจ่มจกจกคลี่คลาย
สมจบกันทุกซ่อง

* เมินกักรักกอบเกอ
ส่งสแดงเจตนา
หมายมุงผดุงสัมา
สู่จุดจำเริญพร้อม

สถานติสุขจักสู่แคว้น
เกียรติจักเกริกเกรียงไกร
เพราะเหล่าราสตร์ร่วมใจ
สमानจิตเอกฉันท์พ้อง

จำเนียร นานเฮย

ลิลิตไว้

แบบประวัติ — สাত্রแฮ
สรวิศค์แก้รันทน์นิยม

บรรยาย

กึกก้อง

ความวัธ — นานเฮย
แซ่ซ้องสนั่นเส็น

ก่อกา—ระเฮย

จิตน้อม

ไทยประเทศ

เพียบแท้ทุกสถาน

เขตไทย

กึกก้อง

จอตมุง

เพียบพร้อมสามัคคี

ปัจฉิมบท

ควนมีมิตรจิตเกื้อ
หย่าแยกแพกสัมพันธ
จงยลเยี่ยงหย่างบรรพ์—
ร่วมเผ่าพันธ์พี่น้อง

กุลกัน
ผิดพ้อง
บุรุษแห่ง เรานอ
หน่อเนื้อในกอ

ขอเหนี่ยวคุณรัตนจำ
พิทักษ์ประเทศไทย
คนสู่วัธนชัย
พลานุภาพแกร่งกร้าว

แจ่มไทร โลกเอย
ทั่วด้าว
โชติช่วง
เสกเสี้ยนสนสยง

ขอผองไทยทั่วทั้ง
จงสบสุขสำราญ
โรคไต่หย่าพ้องพาน
ภัยพิบัติคลาดแคล้ว

ไทยสถาน
ผ่องแผ้ว
พะเพื่อน
ลากลับหลากหลาย

ขยายความลิลิตสั้น
สมจิตเจตนจำนง
เพราะมิตรต่างผจง
สรรพสัพพ์รับช่วยกัน

เสียดลง
คนุนั้น
ใจจัด
ขุดค้นความไข

ลิลิตรัถนิม

ไพบูลย์พูนเพียบพร้อม	พจนา
ประสิทธิ์ศักดิ์สิงหรา	ลูกเจ้า
ครูเขียวเขียวพิทยา	ยังยิ่ง ประโยชน์แฮ
ขอขอบใจไฟเผา	ฝากซ้องสนองคุณ

จบ สุนทรพจน์พร้อม	เพรียงขาน
ลิลิต ลิขิตสาส์น	เสกสร้าง
รัก บัณฑิตรัถบาล	บ่มเพาะ นำเนอ
นิมม เยี่ยงต้นฉบบ้าง	เอ๋ยเอือนบารนี้ ฯ

หอสมุดแห่งชาติ

~~สาขาพระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี~~

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก

จันทบุรี

นายพลตรี อุทัย วิโรจน์เพชร ผู้พิมพ์โคลนา
พิมพ์ที่โรงพิมพ์กรมแผนที่
เชิงสะพานช้างโรงสี พระนคร
พ. ส. 2485